

337 14. Okt. 1899: 1. Beh. af Finanslovf. f. 1900—1901.

Det andet Punkt, jeg vil gøre opmærksom paa, er en gammel Bekendt. Det er den Understøttelse, som ydes til trængende Højskoleelever Landet rundt. Dersom denne Sum, 180,000 Kr., blev uddelt af een Haand til alle trængende Elever, der søgte Understøttelse, er jeg overbevist om, at man vilde komme til en meget bedre Fordelingsmaade end den, der nu følges. Nu fordeles Summerne i Skoleraadene, og den Fordeling, som fandt Sted for en 5—6 Aar siden, er siden bleven ved at gaa igen. Den har været fulgt med ganske faa Forandringer. Her er jo ikke Spørgsmaal om Fordeling efter Hartkorn og efter Folkemængde; her er i Virkeligheden kun Spørgsmaal om en Fordeling saa vidt muligt efter Trang. Nu har det vist sig, at der er Skoleraad, der kunne uddele Understøttelser i Portioner paa indtil 120 Kr., medens der er andre, der ikke have kunnet drive det højere end til 80 Kr. Der er Skoleraad, der have været i Stand til at understøtte alle virkelig trængende, medens der været andre Skoleraad, der have maattet udskyde indtil $\frac{1}{3}$ af de trængende Elever. Jeg vil derfor tillade mig at opfordre den højtærede Minister til, om han ikke kunde fremdrage de Oplysninger, der findes — hvad enten nu Ministeriet maatte være i Besiddelse af dem, eller de muligvis skulde ligge ude i de forskellige Skoleraadskredse — om Fordelingen i de sidste 5 Aar, saa man derved endelig kunde faa oplyst, hvor mange trængende Elever der ikke havde faaet Understøttelse. Derved kunde man maaske nok faa et andet og bedre, retfærdigere Fordelingsgrundlag for denne Sum.

Det tredje Punkt, jeg vil tale om, er den Offer afløsning, som nu temmelig hyppig finder Sted. Jeg forstaar nu for Resten ikke den Tendens, der er hos Befolkningen til at være saa grisk efter at faa Offeret afløst, naar man ikke kan faa Accidenserne med. Imidlertid er den jo nu til Stede. Mange Kommuner have meldt sig frem til dette, og det er ogsaa blevet approberet her fra det høje Kultusministeriums Side paa visse Betingelser, som jeg mener ere fuldstændig rigtige. Naar der altsaa forlanges, at det skal lignedes, men at der dog fra Ligningen skal undtages for det første de Beboere, som høre til andre Trossamfund, og dernæst dem,

der have løst Sognebaand og endelig de offernydende selv, er det vist fuldstændig rigtigt. Men saa kommer jeg til den højtærede Minister og spørger: Hvorledes skal en saadan Ligning sættes i Gang? Landkommunalloven siger jo, at der ikke maa være nogen speciel Ligning. Den siger; at vi skulle kun have den ene Ligning; men efter det anførte ville vi jo faa en Ligning, som gælder for to Hold Mennesker, for dem, der blive i Sognet under de sædvanlige Forhold, og som ikke ere offernydende, og for dem, der løse Sognebaand. De ere undtagne, hvad enten de ere Hartkornsejere eller ikke. Men alt, hvad der udredes til Kommunen, skal jo udredes af Hartkorn og Formue og Lejlighed efter det af Amsraadet fastsatte Forhold. Nu har man Kommuner, hvor indtil Halvdelen af Hartkornsejerne ere Sognebaandslødere, ja, der er maaske endogsaa Kommuner, der kunne opvise et endnu større Antal. Saa kan man forstaa, at det forrykker ikke saa lidt de almindelige Ligningsforhold. Jeg henstiller til den højtærede Minister at tage det Spørgsmaal under Overvejelse, hvordan vi skulle komme ud af det. Der er ikke saa faa Sogneraad, der have følt sig trykkede ved det. De have maaske baaret sig ad ligesom med den lille Sum, de skulle have til Kirkevarme; man har sagt: hvor mange Ligningsportioner have vi? Dem dividere vi ind i den Sum, der skal bruges. Det kan blive 1 Øre eller 2 pr. Portion, og saa lægge de det over paa Formue- og Lejlighedsskatten. Jeg tror, at Sogneraadene her have vist den rigtige Vej; jeg tror, at Offersummen snarere burde lægges over paa Lejlighed end fordeles paa Hartkorn og Lejlighed. Jeg tror, at her er et Spørgsmaal, som der vil komme Vanskeligheder op om, og derfor henleder jeg den højtærede Indenrigsministers Opmærksomhed derpaa.

Maa jeg endvidere udtale som en Formodning, at naar jeg sammenligner den højtærede Kultusministers Udtalelse i Foraaret med Finanslovforslagets Indhold nu, da er Grunden til, at der ikke paa Forslaget findes en Sum til Sparkær Kirke, den, at der fra Beboernes Side ikke er fremkommet — i det mindste ikke i Tide — et Andragende derom.

Endelig skal jeg takke den højtærede